

BOĻESLAVS GRIŠĀNS

(1894–1983)

Boļeslavs Grišāns dzimis 1894. gada 12. septembrī Kaunatas draudzē, Orehovā. Kristīts Kaunatas baznīcā, ko izdarīja prāvests Francisks Urbanovičs. Viņa vecāki Pēteris un Anna izaudzināja 11 bērnus. Kad tēvs nopirka zemi Bukmuižas draudzē, ģimene pārcēlās dzīvot uz turieni.

Pirmo izglītību ieguva Bukmuižas pamatskolā, kur mācījās 3 gadus. 1909. gadā iestājās Rēzeknes arodskolā, kur 4 gadus mācījās par atslēdznieku. 1913. gadā B. Grišāns aizbrauca uz Pēterpili un sāka strādāt Putilova fabrikā. Līdztekus darbam fabrikā jauneklis nodevās savu zināšanu paplašināšanai, apmeklējams dažādus kursus. Tur viņš ieguva izglītību nepilnas ģimnāzijas kursa apmērā. Slimības dēļ viņš tika atbrīvots no armijas un tā netika ierauts Pirmajā pasaules karā.

1920. gadā B. Grišāns atgriezās pie vecākiem Bukmuižā. Viņa brālis Jāzeps jau strādāja par garīdznieku. Arī Boļeslavs domāja par Garīgo semināru, bet radās šaubas – iet vai neiet? Gados jau vecs. Cik ilgi pēc iesvētes dzīvošu un strādāšu?

Pēdīgi B. Grišāns 1922. gadā iestājās Garīgajā seminārā. Tur mācījās kādi 17 jaunekļi. 1924. gadā semināru pārcēla uz Rīgu, kur devās arī B. Grišāns. 1927. gadā viņš semināru pabeidza kopā ar V. Jankovski un A. Pantaleonu. Par priesteri viņu iesvētīja arhibīskaps A. Springovičs svētā Jēkaba katedrālē 1927. gada 18. decembrī.

Primīcija notika Bukmuižā 1928. gada 6. janvārī – Zvaigznes dienā. Par arhidiakonu bija vietējais prāvests Jāzeps Svīklis, bet sprediķoja Vitālijs Trepša.

Pirmā darba vieta jauniesvētītajam priesterim bija Līksnā, kur kalpoja no 1928. gada 7. janvāra līdz 1929. gada janvārim pie prāvesta P. Vaičuļoņa. Nākamā darba vieta bija Aglonā pie dekāna V. Streleviča, bet jau pēc dažiem mēnešiem – vikārs Krāslavā pie dekāna J. Kiseļa. 1929. gada oktobrī arhibīskaps A. Springoviūčs B. Grišānu nozīmēja par Atašienes draudzes prāvestu. Tā kā Atašienē bija veca koka baznīca, prāvests sāka rūpēties par jaunas mūra baznīcas celšanu. Draudze prāvesta cēlo nodomu atbalstīja, un ļoti īsā laikā tika sagādāti visi būvmateriāli. Arhitekts Pavlovs izstrādāja baznīcas plānu. Prāvests uzsāka celt jauno dievnamu. Bez tam prāvestam B. Grišānam vajadzēja apkalpot Rudzātu draudzi, jo vecais priesteris H. Mackus vairs nejaudāja. 1931. gadā tika iesvētīti Atašienes baznīcas pamati.

Neskatoties uz prāvesta lūgumu turpināt baznīcas celšanu, arhibīskaps A. Springovičs viņu pārcēla uz Kārsavu. (Atašienē baznīcas būvdarbus pabeidza V. Jankovskis.) Arī šeit bija veca koka baznīca. Prāvests B. Grišāns atkal sāka domāt par jaunas baznīcas celšanu, jo draudze bija liela un darba bija daudz.

Kārsavas jauncelāmajai baznīcai B. Grišāns ielika pamatus, sagatavoja būvmateriālus, bet nodzīvoja tikai pusotra gada. 1934. gadā viņu ieceļ par Rēzeknes dekānu. Viņa atkārtots lūgums atļaut uzcelt dievnamu Kārsavā netika ievērots. Vēl dzīvodams Kārsavā, prāvests B. Grišāns salaboja Saļņevas kapliču.

Rēzeknē dekānam bija daudz darba, tomēr viņš atrada laiku, lai sakārtotu un izdotu katoļu garīgo dziesmu krājumu »Musica sacra«. Uz paša lūgumu arhibīskaps viņu atbrīvoja no dekāna pienākumiem, un 1937. gadā B. Grišāns tika iecelts par Asūnes draudzes prāvestu.

Dzīvodams Asūnē, viņš izremontēja baznīcu un plebāniju. Te viņš nodzīvoja 5 gadus, kad 1942. gadā tika pārcelts uz Vidsmuižu, kur kalpoja 10 gadus. Šajā laikā viņam izdevās sekmīgi saliedēt draudzi vienā monolitā kopībā. Baznīcai juku laikos bija pazuduši liturģiskie trauki draudzes locekļu vainas dēļ. Ar prāvesta gādību tika sagādāti jauni liturģiskie trauki un drēbes. Dievkalpojumi atkal varēja notikt agrākā krāšņumā.

1952. gada jūnijā B. Grišānu pārcēla par dekānu Varakļānos. Te Otrā pasaules kara laikā bija cietusi baznīca. Dekāns īsā laikā atjaunoja šo dievnamu: uzlika jaunu jumtu, salaboja mūrus, izdarīja iekšējo apmetumu, izkrāsoja utt. Arī draudzes darbu veica viens pats, bez vikāra palīdzības.

No 1957. gada B. Grišāns ir Rudzātu draudzes prāvests. Šeit ir koka baznīca, par kuru prāvests teica: »Nav vietas un lietas, kur es nebūtu pielicis roku.«

1974. gada 12. septembrī prāvests Boļeslavs Grišāns svinēja 80 mūža gadu jubileju. Vecumā viņam uzmācās dažādas slimības. Viņš ļoti baidījās no ūdens, jo zēna gados trīs reizes bija slīcis, bet laimīgi ticis izglābts.

Mūža pēdējos gadus viņš pavadīja Rudzātos. Mūžībā aizgāja 1983. gada 14. decembrī. Apbedīts Rudzātu kapos. Sēru dievkalpojumu vadīja trīs bīskapi: V. Zondaks, J. Čakuls un K. Duļbinskis.

Uz prāvesta Boļeslava Grišāna kapa ir granīta pieminēklis.